

REZOLUȚIA Forumului Mass-Media din Republica Moldova 2024 (Chișinău, 02-03 decembrie 2024)

Participanții la Forumul Mass-Media 2024 aprobă următoarea rezoluție

1. Conștientizând că libertatea și pluralismul mass-mediei sunt principalii piloni ai democrației și statului de drept care necesită consolidare în Republica Moldova, având la temelie prevederile legislației europene relevante;
2. Împărtășind îngrijorările privind deteriorarea situației mass-mediei și a condiției jurnalistului din unele țări din regiune și din lume, și transmițând un mesaj de solidaritate colegilor care își îndeplinesc misiunea în condiții de război și/sau sub presiunea abuzivă a regimurilor autoritare;
3. Reiterând necesitatea aprofundării reformelor pentru a fortifica reziliența domeniului mediatic în fața provocărilor constante;
4. Reafirmând convingerea că asumarea și respectarea normelor deontologiei jurnalistice este o condiție sine qua non pentru orice profesionist media și pentru orice redacție;
5. Reconfirmând angajamentul breslei și al asociațiilor de profil de a consolida jurnalismul bazat pe principii deontologice, ca răspuns la amenințările hibride, dar și ca probă concludentă de servire a interesului public;
6. Conștientizând importanța susținerii dezvoltării economice a mass-mediei independente;

Forumul Mass-Media constată:

- Statutul Republicii Moldova de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană impune angajamente concrete și acțiuni ferme de aliniere a cadrului normativ național la cerințele Regulamentului european privind libertatea mass-mediei;
- Parte din recomandările Rezoluției Forumului Mass-Media, ediția 2023, adresate autorităților, au fost realizate. În particular, Guvernul a identificat și a pus în aplicare un mecanism de susținere a presei independente tipărite în situația majorării tarifelor pentru distribuția publicațiilor periodice. Totodată, acest mecanism necesită durabilitate pentru a susține presa de utilitate publică;
- Având în vedere specificul alegerilor din 2024, Comisia Electorală Centrală și Consiliul Audiovizualului au inițiat și desfășurat consultări publice largi, rezultate cu ajustări oportune la cadrul normativ de profil care a facilitat reflectarea corespunzătoare a alegerilor de către mass-media;
- Consiliul Audiovizualului a utilizat o nouă metodologie de monitorizare a reflectării alegerilor de către furnizorii de servicii media și, în premieră, a elaborat rapoarte de monitorizare ce conțin și o analiză comparată a modului de reflectare a alegerilor de către fiecare furnizor de servicii audiovizuale monitorizat;
- În alegeri, jurnaliștii de investigație din Republica Moldova au contribuit esențial la deconspirarea unor scheme criminale de manipulare și de fraudare a alegerilor;
- În timpul campaniei electorale s-a remarcat solidaritatea breslei, manifestată prin preluarea pe diferite platforme media a investigațiilor jurnalistice și a altor conținuturi relevante de calitate pentru amplificarea impactului acestora;
- Reflectarea alegerilor din 2024 a arătat unele breșe de ordin profesional, parte dintre instituțiile mass-media neglijând informarea adecvată a electoratului și servind intereselor patronilor politici, iar campaniile de manipulare informațională prin intermediul presei online și a rețelelor sociale s-au amplificat;
- Atacurile asupra profesioniștilor media, în special pe rețelele sociale, devin tot mai violente, iar reacțiile din partea autorităților nu sunt în măsură să descurajeze acest tip de comportament ilegal;
- În pofida măsurilor luate de autorități cu scopul declarat de a proteja spațiul informațional autohton, ingerințele străine ostile și campaniile de dezinformare malignă continuă să afecteze integritatea proceselor democratice;
- Noua legislație conexasă, precum Legea cu privire la publicitate, Legea cu privire la accesul la informațiile de interes public, Legea cu privire la Fondul de subvenționare a mass-mediei sau Codul electoral, nu a produs, deocamdată, efectele așteptate;
- A fost inițiată elaborarea proiectului unei noi legi a mass-mediei și a completărilor la Codul serviciilor media audiovizuale;
- Consiliul Concurenței a răspuns solicitărilor de asigurare a transparenței datelor relevante analizei

pieței de publicitate media, ceea ce a facilitat o mai bună înțelegere a proceselor de piață și permite o mai bună planificare a politicilor de vânzări;

- Piața de publicitate media s-a restructurat, însă nu permite actualmente majorității instituțiilor de presă să-și asigure independența economică și editorială;
- Furnizorul public național de servicii media a înregistrat anumite progrese, deși nu este clară contribuția la acestea a Consiliului de Supraveghere și Dezvoltare, activitatea căruia nu a avut vizibilitatea publică așteptată nici în 2024, precum nu a fost auzită nici poziția acestuia, în particular, în cazul unor acuzații nefondate la adresa Companiei Teleradio-Moldova din partea unor concurenți electorali sau participanți la referendum;
- Furnizorul public regional de servicii media Gagauziya Radio Televizionu se îndepărtează de misiunea sa socială, aflându-se în continuare sub influența politică puternică a autorităților autonomiei, controlate la rândul lor de grupări implicate în acțiuni ilegale și influențate din exterior;
- Consiliul de Presă a inițiat procedura necesară de completare a Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, inclusiv cu norme ce vizează utilizarea inteligenței artificiale la crearea de conținuturi mediatice;
- Accesul jurnaliștilor din țară și de peste hotare în regiunea transnistreană este în continuare restricționat, continuând să fie înregistrare cazuri de împiedicare ilegală a activității jurnalistice de către așa-numitele forțe de menținere a păcii.

Forumul Mass-Media solicită autorităților Republicii Moldova:

- Să asigure cadrul și condițiile necesare pentru elaborarea, consultarea largă și adoptarea unei noi legi a mass-media și a modificărilor necesare la legislația existentă, inclusiv la Codul serviciilor media audiovizuale;
- Ministerul Culturii să elaboreze și să implementeze politici publice oportune în concordanță cu Programul național de dezvoltare a mass-mediei, inclusiv să asigure realizarea corespunzătoare a obiectivelor stabilite de Legea cu privire la Fondul de subvenționare a mass-mediei;
- Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne să reacționeze prompt și să aplice consecvent legea pentru a descuraja și a curma atacurile asupra jurnaliștilor și a instituțiilor mass-media;
- Autoritățile centrale și locale să continue efortul de îmbunătățire a comunicării cu mass-media pentru a contribui la o informare adecvată și eficientă a publicului despre treburile curente, inclusiv despre acțiunile de integrare europeană;
- Consiliul Audiovizualului să continue efortul de implementare reală a legislației. În perioada electorală să pună accent pe calitatea declarațiilor politicii editoriale ale furnizorilor de servicii media audiovizuale în reflectarea alegerilor și pe supravegherea modului în care aceștia își onorează propriile angajamente;
- Parlamentul, Comisia Electorală Centrală, Consiliul Audiovizualului să analizeze experiența de implementare a noii legislații electorale și, în funcție de rezultate, să opereze în timp util modificările/ajustările necesare la cadrul normativ corespunzător;
- Parlamentul să inițieze completarea art. 94 din Codul Electoral (Dreptul de a depune contestație) prin includerea în cuprinsul acestuia a sintagmei „jurnaliștii și instituțiile media”, pentru a le oferi jurnaliștilor o protecție mai mare în raport cu concurenții electorali;
- Consiliul de Supraveghere și Dezvoltare al furnizorului public național de servicii media să-și certifice utilitatea în procesul de reformare a Companiei „Teleradio-Moldova”;
- Consiliul de Observatori al furnizorului public regional de servicii media Gagauziya Radio Televizionu să nu admită imixțiuni din partea autorităților regionale în politica editorială a GRT, pentru a asigura un pluralism real de opinii și o reflectare obiectivă și echilibrată a realității.

Forumul Mass-Media aprobă completările și noua redacție a Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova și împuternicește Consiliul de Presă să asigure promovarea și monitorizarea realizării noilor prevederi ale Codului.

Forumul Mass-Media îndeamnă jurnaliștii și instituțiile mass-media:

- Să fortifice procesul de verificare a faptelor înainte de publicarea materialelor jurnalistice și să nu ofere platformele lor mediatice pentru diseminarea unor informații neverificate sau speculative, în special în timpul alegerilor;
- Să mențină în atenție permanentă acțiunile autorităților și ale întregii societăți, menite să asigure parcursul european ireversibil al țării;
- Să-și onoreze obligația deontologică de informare corectă a publicului, în special în condițiile amenințărilor hibride brutale;
- Să monitorizeze implementarea reformelor și utilizarea banilor publici, abordând critic acțiunile autorităților, fără a recurge la autocenzură;
- Consiliul de Presă să supravegheze respectarea Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, inclusiv noile norme referitoare la utilizarea inteligenței artificiale în crearea de conținuturi mediatice.